

WSTĘP

Niniejszy tom „Teki Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych” jest szóstym tomem poświęconym funkcjonowaniu języka ukraińskiego poza granicami Ukrainy, w tym w Polsce i innych krajach Unii Europejskiej.

Za początek pracy nad tym złożonym problemem, dotyczącym gwar ukraińskich oraz języka mniejszości ukraińskiej na terenach krajów słowiańskich, a także języka literackiego diaspory ukraińskiej, należy uznać pierwsze spotkanie ukrajinistów z Lublina, Krakowa i innych polskich ośrodków naukowych, które odbyło się w 2007 r. na UMCS w Lublinie. Rezultatem tego spotkania był III tom „Teki Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych”, wydany w języku polskim i ukraińskim. Przedstawił, podobnie jak kolejne tomy, dorobek badaczy z zakresu przyswajania przez Polaków języka ukraińskiego jako języka jednej z mniejszości narodowych oraz jako języka obcego i miał na celu zwrócić uwagę naukowców na współczesne problemy nauczania języka ukraińskiego w dydaktyce uniwersyteckiej w Europie polikulturowej.

Od roku 2008 spotkania naukowe badaczy problematyki ukraińsznawczej odbywają się cyklicznie w ramach Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Język ukraiński poza granicami Ukrainy”. Problematyka tych cyklicznych konferencji z czasem została rozszerzona i zgrupowana w trzech blokach tematycznych: 1) gwary ukraińskie na pograniczach językowo-kulturowych i poza granicami Ukrainy; 2) język ukraiński w społeczeństwie i literaturze poza granicami Ukrainy; 3) język ukraiński jako obcy w nauczaniu uniwersyteckim.

Szczegółowe zagadnienia z zakresu tych trzech kręgów tematycznych przedstawione zostały w artykułach zawartych w tomach V (2010), VII (2012), IX (2014) i X (2015) „Teki Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych”, w których najwięcej uwagi poświęcono problematyce funkcjonowania gwar ukraińskich na pograniczach językowo-kulturowych, w tym na pograniczu polsko-wschodniosłowiańskim, ukraińsko-rosyjskim oraz ukraińsko-węgierskim. Poruszone zostały także zagadnienia ukraińsko-węgierskich oraz ukraińsko-niemieckich kontaktów międzyjęzykowych, stanu i problematyki badań zanikających gwar ukraińskich w Polsce i w Rosji oraz przedstawiono wyniki badań gwar ukraińskich Lubelszczyzny i Podlasia.

Innym ważnym tematem poruszonym we wskazanych tomach prac naukowych jest określenie cech odmiany literackiego języka ukraińskiego używanej w prasie ukraińskojęzycznej, w ukraińskiej literaturze pięknej, w tłumaczeniach i innego rodzaju wydaniach, które ukazują się poza granicami Ukrainy, oraz zdefiniowanie specyfiki funkcji tego języka w życiu społecznym mniejszości

ukraińskiej w Polsce i w innych krajach Europy, w tym na płaszczyźnie komunikacji przedstawicieli najnowszej fali emigracji.

Autorzy artykułów naświetlają również problemy nauczania języka ukraińskiego jako obcego w szkole wyższej, w tym osobliwości kształtowania kompetencji językowo-gramatycznych i komunikacyjnych w grupach studentów reprezentujących różny poziom znajomości języka ukraińskiego.

Niniejszy tom przedstawia kolejne wyniki badań prowadzonych w ramach ustalonych kilka lat temu tematów naszych spotkań. Autorzy zamieszczonych tu artykułów skupiają się na problemach dotyczących gwar ukraińskich funkcjonujących na terenie Polski, tym razem zwracając uwagę na gwary bojkowskie, łemkowskie, nadszańskie i podlaskie, oraz podejmują problematykę funkcjonowania języka ukraińskiego i gwar ukraińskich jako języka folkloru i prasy mniejszości narodowej na terenie Polski. Ten tom zawiera również prace podejmujące zagadnienia glottodydaktyczne.

Jesteśmy przekonani, że prezentowana publikacja znajdzie czytelników wśród językoznawców, literaturoznawców, kulturoznawców oraz wszystkich zainteresowanych problematyką ukrainistyczną i przyczyni się zarówno do pogłębienia badań w zakresie ukrainoznawstwa, jak i do dalszego rozwoju współpracy naukowej badaczy z różnych krajów Europy.

Lyubov Frolyak